

תקציר

מסורת מחקר ענפה העוסקת בשיום, מיתוג ושיח במדיניות משקפת את מרכזיותה וחשיבותה של השפה בעולם המדיניות. למרות זאת, המחקר הקיים לרוב כורך את המושג שיום מדיניות במושג המיתוג ואינו מאפיין אותו באופן שיטתי. כמו כן, עיקר העיסוק בשיום מדיניות נעשה לרוב מפרספקטיבה של תהליך השכנוע לטובת שינוי מדיניות. המחקר הנוכחי מבקש לתרום למחקר הקיים בשלושה היבטים. ראשית, להציע מסגרת אנליטית לאפיון שיום מחדש של מדיניות. שנית, לבחון שיום מחדש של מדיניות מפרספקטיבה של יישום מדיניות. שלישית, לבחון את הקשר שבין שיום מחדש לבין תוכן המדיניות. המחקר מתבסס על בחינה השוואתית של שיום מחדש בקרב 24 מדיניות של המדיניות המוכרת בשם 'תקופת לידה'. שינוי זה משקף מגמה רווחת בעולם המבקשת לקדם חלוקת תפקידים מגדרית שוויונית של הורות ולעודד הורות שוויונית ומעורבת של אבות באמצעות הרחבת זכויותיהם של האבות במשך תקופת הלידה של בנות זוגם.

נתוני המחקר נאספו באמצעות פנייה למומחים ממדינות שונות בעולם בתחום מדיניות תקופת הלידה, עיון במסמכי מדיניות רשמיים וסקירת מחקרים העוסקים במדיניות היעדרות מעבודה (Leave Policies) ובהורות. עבור כל מדינה נבחן השיום מחדש של המדיניות ועל בסיס ממצאים אלו מוצעת מסגרת אנליטית המבחינה בין שיום תוספתי לשיום כוללני. בהיבט של מטרות השימוש של השיום, הספרות הקיימת עוסקת בעיקר בארבע מטרות: קידום אג'נדה פוליטית, עיצוב דעת קהל בייחס למדיניות, קידום מוניטין ומיצוב פוליטי ונוסף על כך שיקוף שינויים נורמטיביים תרבותיים וחברתיים. ממצאי המחקר הנוכחי מדגישים כי שיום מדיניות משמש גם ככלי להשפעה על ערכים ועל נורמות חברתיות וגם על עיצובם ואף להשפעה על יישום המדיניות. אכן, ניתוח מאפייני השיום מחדש בקרב המדינות לא רק משקף נורמות קיימות אלא אף מקדם מעבר נורמטיבי מהתמקדות מסורתית של מדיניות תקופת הלידה באם, לגישה של הורות שוויונית וטיפול משותף בתינוקות, מעבר המשקף שינוי ערכי-תרבותי בתפיסות ובנורמות המערביות.